

Sjangerskolen

2

TEMA

Skrekk

Utvalgte bøker
og
formidlingstips

Velkommen til Sjangerskolen!

Sjangerskolen gir deg som bibliotekansatt verktøy for å formidle ulike sjangre på biblioteket. Vi kombinerer digitale sjangerforedrag med formidlingstips fra bibliotekansatte. Kursene finner du på bibliotekutvikling.no. Se etter e-læring i menyen til venstre.

Denne brosjyren handler om skrekklitteratur. Felles for all skrekklitteratur er den mørke og uhyggelige tonen. Utover det byr sjangeren på mange overraskelser. Visste du at det er elementer av skrekk i både krim, science fiction og komedie? Graden av grøss varierer, og det gjør også appellfaktorene.

I brosjyren har vi samlet utvalgte bøker, filmer, tv-serier og formidlingstips. Vi anbefaler å bruke nettkurset og brosjyren som en start for å bli bedre kjent med sjangeren. Kanskje kan du hurtiglese noen av bøkene? Kanskje finner du forslag til et arrangement eller en utstilling du vil prøve?

Vi håper brosjyren og det digitale kurset vil bli en ressurs for deg når du skal formidle skrekklitteratur på biblioteket!

God formidling!

Vennlig hilsen

Drifa Gudmundsdottir og Vanja Øyrås
Fylkesbiblioteket i Akershus

Innhold

Sjangerekspert: Stig Elvis Furset	4-5
Første redsel: Døden	6-7
Andre redsel: Fysisk smerte	8-9
Formidler: Ragnhild Malfang	10-11
Tredje redsel: Å miste autonomi	12-13
Fjerde redsel: Å bli forlatt	14-15
Formidler: Jan-Egil Holter-Wilhelmsen	16-17
Femte redsel: Å miste seg selv	18-19
Bram Stoker Award	20-21
Formidler: Maria Granly Meldalen	22-23
Den nye gullalderen	24-25
Formidler: Siri Haga Torgersen	26-27

Sjangerekspert Stig Elvis Furset

Det er klart vi måtte spørre *Bibliotekaren fra helvete* om å være vår sjangerekspert på skrekk!

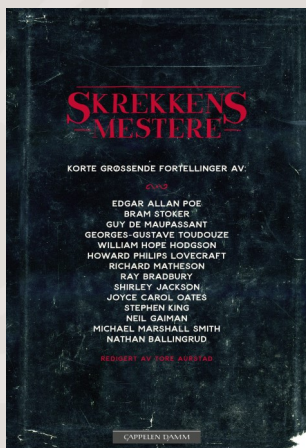
Riktignok fikk Stig Elvis kallenavnet fordi han etterlyste mer blod og banning i litteraturen, men han er også viden kjent for sitt engasjement for skrekk-litteraturen.

I sitt skrekkforedrag har Stig Elvis tatt utgangspunkt i en av de følelsene psykolog Carl Gustav Jung definerte som menneskets grunnfølelser: **REDSSEL**. Jung mener at det er fem former for redsler: redsel for døden, for fysisk smerte, for å miste autonomi, for å bli forlatt og redsel for egodød.

Stig Elvis er innom de ulike formene for redsler og viser hvordan de kommer til uttrykk i litteratur og filmer. Vi har organisert denne brosjyren etter de ulike redslene og samlet aktuelle nøkkeltitler.

Stig Elvis Furset. Foto: Buskerud fylkeskommune

Skrekkens mestere

Red. Tore Aurstad

—

Lyst til å bli bedre kjent med skrekklitteraturen? Tore Aurstad har samlet fortellinger og noveller fra skrekkens mestere. Det vil si størrelser som Edgar Allan Poe og Stephen King, men også andre kjente forfattere som ikke har vært oversatt tidligere. I disse historiene er alle typer grøss inkludert, fra spøkelses og vampyrer til brutale seriemordere. Et godt sted å starte skrekkreisen for både kjenninger og nye lesere av sjangeren.

Cappelen Damm, 2017
287 sider

Lukk øynene

Josh Malerman

—

Har du turt å se Bird box på Netflix? Dette er boka bak filmen.

En ond kraft lurer, og bare en ting er sikkert: Hvis du ser den, kommer du til å ta ditt eget liv. Vi følger Malorie og hennes to barn på flukt. Når boka starter har det gått fem år siden ondskaperen brøt ut, og ressursene er i ferd med å ta slutt. Det finnes et sted hvor de kanskje kan bli berget, men for å komme dit må de risikere livet. Konstant spenning og uhygge er lovet på veien!

Vigmostad Bjørke, 2015
299 sider

Fergen

Mats Strandberg

—

I *Fergen* blir vi kjent med passasjerer og personalet om bord på fergen Baltic Charisma. Her har du alle slags typer karakterer, og som med folk flest er det små og store problemer som oppstår. Helt til de virkelig store problemene melder seg, for hva om det er vampyrer med på båten?

Fergen er energisk og morsom, selv om innholdet er både mørkt og skrekkelig.

Juritzen, 2016
602 sider

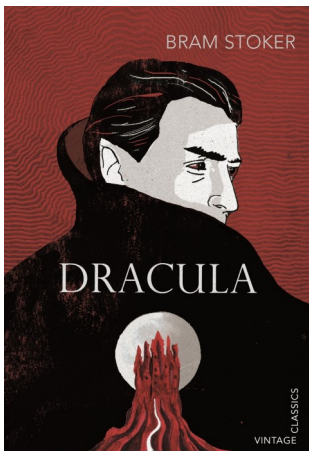

Redselen for å dø

Det at vi skal dø er en skremmende tanke. Ikke bare lever vi vel vitende om at dagen en gang kommer, men vi vet heller ikke når eller hvordan det skal skje.

Døden er et viktig tema og motiv for skrekklitteraturen. Hvordan reagerer vi i møte med det store ukjente?

En delsjanger som utforsker dødens vilkår er vampyrismen. Hva om du ved å dø kunne leve evig?

Dracula

Bram Stoker

–

Dracula har inspirert mange vampyrfortellinger, og har blitt kalt grøsseromantikkens høydepunkt.

I boka følger vi Jonathan Harker på vei til Transylvania for å bistå grev Dracula. Flere mystiske hendelser inntreffer, og Dracula skal vise seg å være en vampyr. Bram Stoker blander det skremmende og overnaturlige med en erotisk undertone, og setter med det standarden for mange framtidige vampyr-bøker.

Gyldendal, 1974
395 sider

Nekronauten

Lajla Rolstad

– *Nekronauten* appellerer til lesere av den gotiske skrekklitteraturen. Med utgangspunkt i en finurlig mordgåte, rulles det ut en uhyggelig og spennende grøsser. Det er legen Janss som undersøker det første liket. Det er i en tilstand av framskredet forråtnelse, selv om det bare har vært dødt i ett døgn. Dette er starten på flere bestialske og overnaturlige mord. «En slags gotisk James Bond», konkluderer Cathrine Krøger for Dagbladet.

Gyldendal, 2009
260 sider

En vampyrs bekjennelser

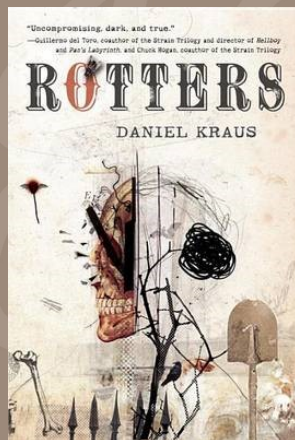
Anne Rice

– Skremmende, fasinerende og svært medrivende! Anne Rice er et kjent navn innen skrekklitteraturen, og mye på grunn av denne boka. Dette

er første bok i *Vampyrkrønike*ne, en bokserie på 12 bøker så langt. Vampyren Lestat forteller i denne boka sin historie til en ung mann. Det er en historie om livet som vampyr og forbannelsene som følger.

Boka har kultstatus og er filmatisert.

Cappelen Damm, 2009
351 sider

Rotters

Daniel Kraus

– Joey Crouch er som ungdom flest og lever et normalt liv, helt til moren omkommer i en ulykke. Han blir sendt til faren som bor på andre siden av landet, og som ikke er særlig interessert i selskap. Joey lærer fort at faren har rykte på seg for å plukke søppel, og det går ikke lang tid før han selv blir utstøtt og mobbet på den nye skolen. Etter hvert kommer han nærmere faren og blir innviet i det han egentlig gjør: plyndrer graver.

Dypt forstyrrende, mørkt og velfortalt. Dette er en bok for både ungdom og voksne.

Delacorte Press, 2011
448 sider
Språk: Engelsk

Redselen for fysisk smerte

Den andre redselen er frykten for fysisk skade og smerte.

Det ligger dypt nedarvet i oss mennesker at vi i møte med fare enten reagerer med kamp eller flukt. Dette er bærende temaer i mange skrekkbøker, hvor karakterene møter trusler i form av en horde zombier eller andre monstre.

Et eksempel på dette er *The Walking Dead*. Serien spiller på flere sjangerstrenger, men det grunnleggende narrative er: Zombiene kommer, løp!

I morgen er alt mørkt: Brages historie

Sigbjørn Mostue

–

En parasitt som manipulerer folks hjerner og får dem til å angripe andre mennesker sprer seg fra Japan til resten av verden. Til slutt når den Norge, hvor Brages liv går fra å være et normalt tenåringsliv til en kamp om å overleve. Det er skummelt, det er mørkt og det er spenning på hver side.

Boka er første del av en trilogi, hvor *Brages historie* vant Uprisen, og de to andre ble nominert.

Cappelen Damm, 2014
238 sider

The Walking Dead: Til døden skiller oss ad

Robert Kirkman

—
Vi følger Rick Grimes, en politikonstabel som våkner opp fra koma bare for å finne ut at de døde har tatt over. De vandrer gatelangs og leter etter levende de kan spise. Rick finner familien sin og tar lederskap over en gruppe overlevende. Nå må de kjempe hver eneste dag mot de døde, mangel på ressurser og det som er farligst av alt: andre grupper med overlevende.

The Walking Dead startet som tegneserie. Nå har konseptet utviklet seg til tv-serier, en animert mini-serie, bok, dataspill og Brettspill.

Apert, 2012
Første bind

Håndtering av udøde

John Ajvide Lindqvist

—
Over hele Sverige står mennesker opp fra de døde, og begynner å vandre mot det som var hjemmene deres. Dette er en varm, humoristisk og til tider kritisk fortelling - for hvem er mest menneskelig i møte med dette nye samfunnsproblemet? Menneskene eller de udøde?

Cappelen Damm, 2018
368 sider

En smak av sommer

Tor Arve Røssland

—
En zombie-splatter for deg som ikke er lettskremt! Bokas beslutsomme helt, Max, har fått sommerjobb i de gamle gullgruvene på Bømlo. Dypt nede i gruvene finnes det en grusom hemmelighet. Vil Max klare å drepe alle zombiene, og redde jenta han elsker? Gørr, lemløstelse, en stor mengde levende døde og humor er viktige elementer i denne boka. Boka er den første i serien *Grusom*.

Egmont, 2014
142 sider

Mørketid

Michelle Paver

Mørketid foregår på iskalde Svalbard. Vi følger en britisk forskningsekspedisjon som skal overvintre på Gruhuken. Stedet sies å være hjemløst, og det tar ikke lang tid før uhellene begynner. Snart er det bare Jack igjen, men er han virkelig alene i isødet? Klaustrofobien og angsten forfølger Jack, og det tar ikke lang tid før den smitter over på leseren.

Cappelen Damm, 2012
205 sider

Det store sviket

B.A. Paris

Cass Anderson kjører forbi en kvinne som kanskje kunne trengt hennes hjelp. Dagen etter blir kvinnen funnet myrdet. Kunne det vært unngått

hvis Cass hadde stoppet? Nedtyngnet av skyldfølelse begynner Cass å glemme ting. Er hun i ferd med å bli dement? Eller er det noen der ute som leker med henne?

Nervepirrende psykologisk thriller som holder leseren på pinebenken.

Gyldendal, 2017
371 sider

Falsk erindring

Dean Koontz

Hva om det du frykter aller mest er deg selv? Martie Rhodes lever et godt liv. Hun er lykkelig gift, har en bra jobb og gode venner. Men så utvikler hun sterk angst, og angsten er rettet mot henne selv. Ektemannen vil hjelpe henne, men er han til å stole på?

Dette er en psykologisk thriller full av gru.

Damm, 2003
686 sider

Formidlingstips fra Ragnhild Malfang

Ragnhild forteller at barn og unge som vokser opp i dag blir eksponert for mye skrekk, men at sjangeren fort kan bli litt glemmt når de blir voksne. Det er det ingen grunn til: «Når livet føles trygt og satt, da er det bare en bok unna å føle at alt kan være hva som helst!»

Jeg tenker det er mye god formidling i utstillinger. En ting er halloween, da er det klart vi skal stille ut skumle bøker. Men la oss slå et slag for skumle bøker året rundt!

Ta for eksempel valentinsdagen. Hva med en anti-valentine utstilling med kjærlighetsforhold som går helt over styr? Det finnes for eksempel zombie-bøker hvor paret ender med å spise hverandre.

På sommeren kan man ha en utstilling med bøker som får det til å gå kaldt nedover ryggen. I fjor sommer, da det var som varmest, var dette en skikkelig hit hos oss. Vi lagde en brosjyre også, som vi delte ut. «Har du ikke fått tak i en vifte, så kan du i alle fall få tak i en grøsser», sa vi til folk.

Det finnes skumle julefortellinger, skumle påskefortellinger, ja, det er bare fantasien som setter grenser her. Husk at mange skrekkbøker har blitt filmatisert. Vi bruker å stille ut bok og film sammen når det er mulig.

Om meg:

Biblioteksjef for Sørums bibliotek og barne/ungdomsbibliotekar i hjertet.

Hvordan leser du?

Det meste og alle steder! Men forsøker hele tiden å bryte med forrige sjanger/tema slik at jeg ikke blander bøker sammen. En krimroman etterfølges gjerne av en diktsamling, så en roman for barn, så faglitteratur, osv.

En bokkarakter du aldri glemmer?

Lestat fra *En vampyrs bekjennelse* Anne Rice. Så kald, kul, grusom og uimotståelig i sørstatsomgivelser.

Hvilken bok er en god introduksjon til skrekk-sjangeren?

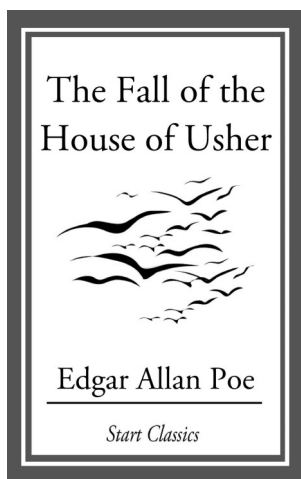
Jeg vil foreslå psykologiske thrillere, for de har ikke de store overnaturlige elementene, men trykker på mange av de samme knappene hos leserne.

Å miste autonomi

Den tredje redselen handler om å miste autonomi eller selvstyre. Innenfor denne kategorien finner vi blant annet fobiene våre, det være seg klaustrofobi eller frykt for edderkopper. Det handler også om frykten for å bli paralyisert eller innestengt.

Edgar Allan Poe er i sitt ess når han spiller på denne redselen. Fortellingene hans tar gjerne utgangspunkt i marerittlignende tilstander som å være levende begravd eller i grenseland mellom liv og død.

The Fall of the House of Usher

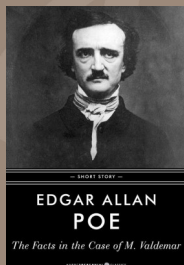
Edgar Allan Poe

–

Edgar Allan Poe blir av mange ansett som krim-sjangerens far, men han er minst like kjent for sin omgang med det mystiske og makabre.

I *The Fall of the House of Usher* er tvillingene Roderick og Madeleine Usher de siste gjenlevende i sin slekt. Roderick ber fortelleren om å komme på besøk, og når han kommer dit, er den sykelige Madeleine tilsynelatende død. De gravlegger henne, men Roderick blir stadig mer hysterisk. Krypene, mørkt og psykologisk er ord man bruker om Poes skrekknoveller.

Språk: Engelsk

The Facts in the Case of M. Waldemar

Edgar Allan Poe

Den døende Ernest Valdemar sier seg villig til å bli hypnotisert like før dødsøyeblikket. Han

fortsetter å være hypnotisert etter sin død, noe som gjør det mulig å kommunisere med ham. Edgar Allan Poe graver i menneskesinnet og ulike sjeletilstander. Det gjør fortellingene hans ekstra troverdige og gyselige.

Språk: Engelsk

The Rust Maidens

Gwendolyn Kiste

Du kjenner desperasjonen. Det kan straks være din kropp som står for tur. Flere av jentene Phoebe Shaw har vokst opp med begynner å forandre seg. Først er det fotavtrykk av vann, så

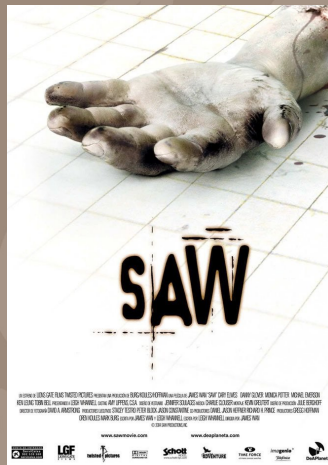
skjelett som omformes til rust. Året er 1980 og vi er i Cleveland, Ohio. Når ryktene om jentenes groteske endringer når omverdenen, settes byen under press

Gjennom sterke karakterskildringer og brutale historier om kroppslig forfall trekkes vi inn i en dyster verden. Boka vant Bram Stoker Award for beste debut i 2019.

Trepidatio, 2018

252 sider

Språk: Engelsk

Saw

Regissør James Wan

Saw er skrekkefilmserien som har blir omtalt som torturporno. Filmene dreier rundt seriemorderen Jigsaw, som er interessert i mer enn å bare drepe ofrene sine. Han kidnapper dem og utsetter dem for forferdelige «spill» for å teste viljen til å leve. Hva er vel det å kutte av sin egen arm i bytte mot friheten? Vær forberedt på grusomme realistiske scener som limer seg fast på netthinne.

2004

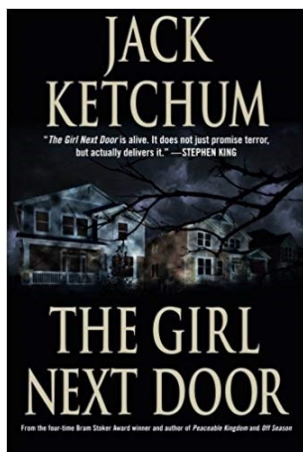
1 time 43 minutter

Å bli forlatt

De bøkene som spiller på frykten for separasjon eller for å bli forlatt har ofte et hverdagslig utgangspunkt. Frykten dreier rundt den psykologiske reaksjonen på å skulle klare seg alene, mer enn møtet med monstre og overnaturlige vesener.

I *Stranger Things* er det en gutt som har forsvunnet og det er monstre som går løs. Men det som gjør mest inntrykk er fortvilelsen og desperasjonen som moren til gutten gjennomlever.

The Girl Next Door

Jack Ketchum

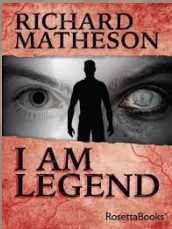
—

Du bør ha sterk mage for å komme gjennom denne boka, spesielt når du vet at den er basert på virkelige hendelser. Vi følger historien gjennom blikket til 12 år gamle David. Han bevitner den ekstreme torturen en tenåringsjente gjennomlever under tantens tak. Det er ingen overnaturlige monstre i denne boka, bare mennesker, og det er kanskje det som gjør den så brutal.

Warner, 1989

240 sider

Språk: Engelsk

I am Legend

Richard Matheson

– Pesten spredde seg fort, og snart er alle mennesker forvandlet til blodtørstige beist. Midt i dette

landskapet er det en mann som ikke er smittet. Robert Neville er alene i ruinene av det som en gang var New York. Hvor lenge kan han leve slik? Og hva overmanner han først: de blodtørstige, eller ensomheten?

Gold medal books, 1954

160 sider

Språk: Engelsk

Stranger Things

TV-serie

– *Stranger Things* er en amerikansk grøsser- og science fiction-serie som har gått på Netflix siden 2016. Vi følger en guttegjeng fra en

småby i Indiana i 1983. En av guttene forsvinner, og det blir starten på en intens jakt for politisjefen, guttens mor og vennegjengen. Kombinasjonen av fantastiske elementer, grøss og uhygge, men også vennskap og varme har bidratt til at denne serien har blitt så populær.

Netflix, 2016

It

Stephen King

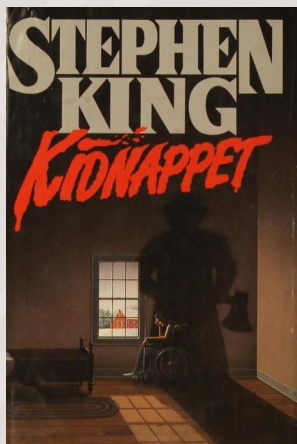
– De syv var bare barn da de først kom i kontakt med det uhyrlige «It». Nå har det gått 28 år, de har dratt ut i verden og skapt sine liv. Noen har gjort karriere, andre har stiftet familie. Så hva gjør de når «It» er tilbake og barn atter blir myrdet og lemlestet? Kan de syv stanse ondskapen?

Fansen har kåret dette til den beste av alle Stephen Kings bøker.

Viking, 1986

1138 sider

Språk: Engelsk

Kidnappet

Stephen King

–

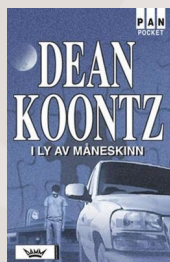
Den berømte forfatteren Paul Sheldon havner i en alvorlig bilulykke. Heldigvis blir han reddet av sin største fan. Eller?

Kidnappet er en bok om å bokstavelig talt skrive for livet, om å være innesperret og prisgitt en mentalt forstyrret fangevokter. En som vet å bruke alle insentiver for å få Paul til å skrive videre, også vold.

Nervepirrende, psykologisk thriller med innslag av blod.

Hjemmet, 1991

311 sider

I ly av måneskinn

Dean Koontz

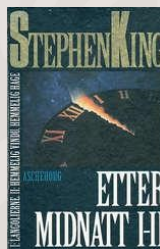
–

Dylan blir angrepet og får injisert et ukjent stoff. Angrepsmannen sier at det nå er noen

som vil jakte på ham for å få tak i hemmeligheten Dylan har fått i kroppen. Hvem er det som jakter på ham? Hva er det han har blitt injisert med? Dylan møter en jente som også har fått sprøyta, og sammen med henne og broren flykter han. En halsbrekkende thriller full av spenning.

Damm, 2006

425 sider

Etter midnatt

Stephen King

–

Etter midnatt er en samling noveller fra Stephen King. Kanskje vi kan kalle det en imponerende oppvisning i mørk fantasi? Den første,

og mest kjente novellen, er *Langolierne*. Her følger vi en gruppe mennesker på reise. De våkner på flyet og innser at de er alene. Når de lander på flyplassen er det ikke en sjel å se. Maten smaker ikke, og lukter og ekko er borte. De skjønner at de har havnet er merkelig sted, og det tar ikke lang tid før de skjønner at det er et farlig sted.

Aschehoug, 1998

402 sider

Formidlingstips fra Jan-Egil Holter-Wilhelmsen

Det fine med skrekk er at du finner elementer av det i mange ulike sjangre. Det kan du utnytte!

I dag foregår det mange former for formidling på et bibliotek, men jeg mener at en-til-en formidlingen fortsatt er den viktigste. Gjennom samtale kan vi bli kjent med de ulike leserne og få tak i hva de har likt med en bok. Med utgangspunkt i hva leseren liker ville jeg ha formidlet nye bøker med samme appellfaktorer, og da også med elementer av skrekk.

Skrekk er kanskje en litt intim sjanger? Det er vanskelig å se for seg gode arrangementer rettet mot voksne. Det er lettere med barn. Når jeg demper belsningen, tar på meg en kappe og finner fram *Dukken* av Ingunn Aamodt, da tar det ikke lange tiden før de første hvinene kommer.

Om meg:

Jobber på Horten bibliotek og er med på å utvikle lesekampanjen Sommerles.no.

Hvordan leser du?

Jeg har alltid en bok tilgjengelig, de er i alle rom i huset.

En bokkarakter du aldri glemmer?

Det må bli Matrim Cauthon fra *Wheel of Time*. Han er en kompleks karakter som det alltid er interessant å lese om.

Hvilken bok er en god introduksjon til skrekk-sjangeren?

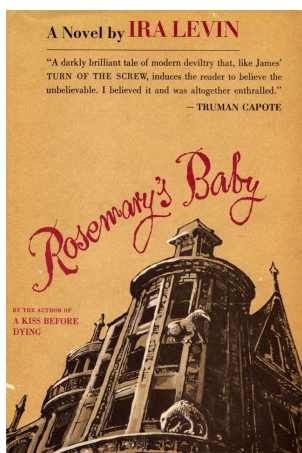
Novellesamlingene til Stephen King er korte og gode. Akkurat nok til å gi en liten smakebit, men ikke så lange at man blir lei eller overveldet.

Å miste seg selv

Den siste redselen handler om frykten for å miste seg selv og forsvinne inn i galskapen. Flere psykologiske thrillere spiller på denne frykten. Den mest kjente er kanskje *Rosemarys baby*.

Det er skremmende å følge karakterer som langsomt gir etter for en indre galskap. Nøyaktig når er det for sent for Jack Torrance i *Ondskapens hotell*?

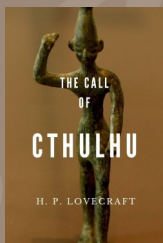
Rosemarys baby

Ira Levin

–
Rosemary og Guy har akkurat flyttet inn i Bramford. Dette er et gammelt leilighetskompleks i New York, med en litt tvilsom forhistorie. Ryktene skal ha det til at Bramford en gang var tilholdssted for hekserier og mord. Rosemary blir gravid, og naboene får plutselig en særlig interesse for henne. Er naboene noe annet enn hva de utgir seg for, eller er det hun som holder på å miste vettet?

Rosemarys baby har blitt en klassiker innenfor skrekksjangeren. Den var i sin tid en bestselger og har siden blitt oversatt til mange språk og filmatisert.

Den norske bokklubben, 1980
209 sider

Cthulhu kaller

H.P. Lovecraft

—

«*H.P. Lovecraft is the twentieth century horror story's dark and baroque prince*»

Stephen King

Cthulhu er en av de virkelig gamle, en gud-dom. I novellen dukker han opp i drømmene til mennesker, hvor han kaller på dem for å få dem til å åpne porten for ham. Siden den gang har Cthulhu figurert som referanse i flere sammenhenger. Blant annet har NASA kalt opp en stor flekk på Pluto etter ham, og du husker vel Davy Jones fra *Pirates of the Caribbean*?

Bok og magasinforlaget, 1994
150 sider

Ondskapens hotell

Stephen King

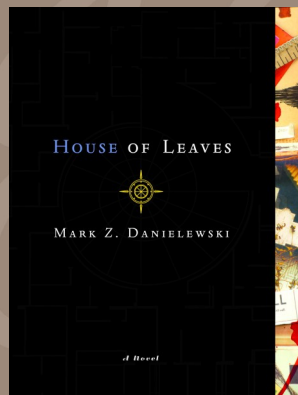
—

«Here's Johnny!»

Familien Torrance flytter inn på Overlook Hotel. Faren, som er tørrlagt alkoholiker, har fått jobb der som vaktmester for vinteren, og kona og deres fem år gamle sønn Danny blir med. Danny ser ting på hotellet. Onde ting, og snart vil en katastrofe ramme familien.

Dette er boka bak filmen *The Shining*.

Fredhøi, 1990
379 sider

House of Leaves

Marc Danielewski

—

Det er en kjerne av sort uhygge i *House of Leaves*. Boka utforsker både skrekksjangeren og måten vi leser på. Sidene er stilfulle, både tekstlig og visuelt, med en hovedhistorie og en parallellhistorie som foregår i fotnotene. Mye av fortellingen har et hus som omdreiningspunkt, hvor Will Navidson nettopp har flyttet inn med familien. En dag oppdager Will at huset er større på innsiden enn på utsiden. Det blir starten på flere mørke oppdagelser. Kritikerne mener at denne boka raskt har nådd kultstatus.

Pantheon, 2000
709 sider
Språk: Engelsk

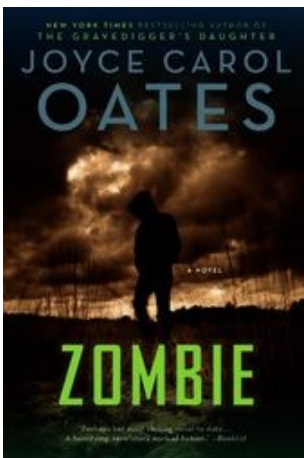

Bram Stoker Award

En av de største prisene for skrekklitteratur er Bram Stoker Award. Den deles ut årlig av Horror Writer's Association. Prisen ble opprettet i 1987, samtidig som Horror Writer's Association ble grunnlagt. Stephen King er en gjenganger både som nominert og som vinner, men det er flere spennende, og kanskje uventede, forfattere å finne på listen.

Bøkene vi har plukket ut her, har alle vunnet Bram Stoker Awards.

Zombie

Joyce Carol Oates

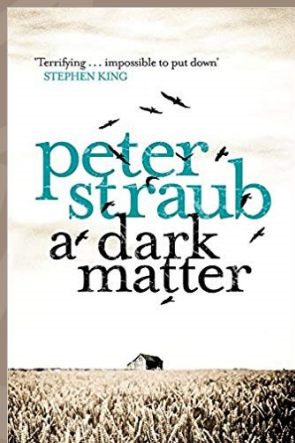
–

Hvordan ser verden ut gjennom øynene til en seksualforbryter og seriemorder? I boka *Zombie* har Oates stupt inn i de mørkeste hjørnene av menneskesjelen. En skremmende rasjonell og kalkulerende forteller trer fram med Quentin P. Menneskene rundt ham ser bare sjarmen, og han tvinner både familie og psykiateren rundt fingeren. Like fullt fortsetter han å drepe, og det på de mest makabre måter.

Dutton, 1995

181 sider

Språk: Engelsk

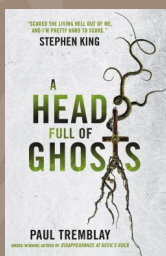
A Dark Matter

Peter Straub

På en åpen eng, førti år tilbake i tid: et hemmelig ritual, et brutalt dødsfall og traumatiserte vitner. Hva skjedde den kvelden? Et av vitnene setter seg fore å finne ut akkurat det, gjennom å oppsøke de andre involverte. Det blir starten på et mørke ingen av dem er forberedt på.

Fortellerperspektivet skifter og nåtid og fortid blir vevd sammen. Dette er en mørk, psykologisk thriller med innslag av overnaturlige elementer.

Doubleday, 2010
397 sider
Språk: Engelsk

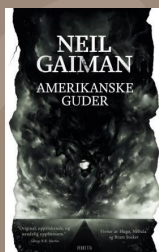

A Head Full of Ghosts

Paul Tremblay

Besettelse, eller psykisk sykdom? 14 år gamle Marjorie viser tegn på akutt schizofreni, og en katolsk prest tror hun er besatt av djevelen. Et filmteam dokumenterer det hele, og tv-showet blir populært. Det hele ender med en stor tragedie. Historien blir fortalt av Marjories lillesøster flere år etter hendelsene.

William Morrow, 2015
286 sider
Språk: Engelsk

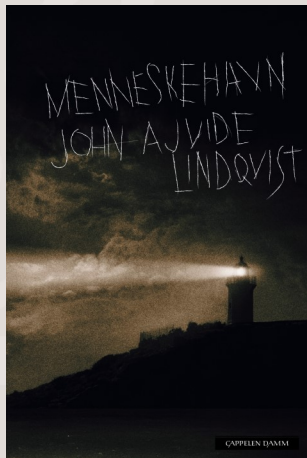
Amerikanske guder

Neil Gaiman

Vi følger Shadow på en bisarr reise gjennom Amerika. Han samler myter og historier om de gudene som en gang fantes i landet. En gud finnes bare så lenge noen tror på dem og nå er de nye gudene i ferd med å ta over. En både fascinerende og magisk road trip, med drap, sorg og søken side om side.

Amerikanske guder er blitt til tv-serie.

Vendetta, 2012
638 sider

Menneskehavn

John Ajvide Lindqvist

Lindqvist blir kalt den svenske skrekklitteraturens moderne mester. Det har mye å gjøre med hvordan han bruker skrekkelementene i bøkene sine. De er ikke der bare for skrekkens skyld, men tjener oftere som en form for allegori. Hva skjer når mennesket blir utsatt for det uforklarlige fremmede?

I *Menneskehavn* er det tapet av et barn og den grenseløse kjærligheten som blir skildret. Seks år gamle Maja blir sporløst borte. Et par år senere vender faren tilbake, og han får et tegn som tenner håpet om at Maja fremdeles eksisterer, men på et sted han ikke kan nå henne.

Cappelen Damm, 2008
573 sider

Darlah

Johan Harstad

Mia vinner NASAs lotteri for ungdom og sammen med to andre blir hun sendt til månen. På et eldre hjem i Miami sitter en

senil vaktmester som har jobbet for det amerikanske forsvaret. Det eneste han er sikker på, er at ingen må dra tilbake til månen.

Darlah ble i 2014 kåret til tidenes beste ungdomsroman av Dagbladet og Ubok.no.

Cappelen Damm, 2008
376 sider

Heksenes hevn

Joseph Delany

Heksenes hevn er første bok i skrekkserien *Den siste lærling*. Her følger vi 13 år gamle Thomas

Ward. Han har evner og kan se ting som andre ikke ser. Det gjør han utvalgt til oppgaven som vokter, men har han det som skal til? Thomas må overvinne sin frykt for mørkets mange skikkelser. Men det betyr ikke at han ikke burde være redd, for hver dag kan være den siste i rollen som vokter.

Aschehoug, 2011
273 sider

Formidlingstips fra Maria Granly Meldalen

Maria er ungdomsbibliotekar og kan fortelle at foreldre noen ganger tenker at bøkene hun snakker om er for skumle. Da ber hun ungdommen om å komme tilbake igjen, men alene.

«Heldigvis bruker dette å falle i god jord hos foreldrene også», ler Maria. Hun kan også tipse om at hvis du selv leser skrekkbøker er det ingenting som er så virkningsfullt som å fortelle om hvor skremt du ble av boka når du formidler: «Jeg fortalte en låner at jeg måtte sove med saks på nattbordet etter å ha lest *Menneskehavn* av Lindqvist. Da forsvant boka fort ut av hylla.»

Skrekkliteratur egner seg bra for høytlesning. Maria liker å skape ekstra uhyggelig stemning ved å kombinere tekstutdrag hun leser med boktrailere. «Sist jeg gjorde dette var med boka *Svarte-Mathilda* av Tor Arve Røssland. Den trailereren var så grusom at jeg lurte på om det kanskje var jeg som ble mest skremt av alle...»

Om meg:

Ungdomsbibliotekar på Nedre Eiker Bibliotek.

Hvordan leser du?

Den siste tiden har jeg fått ørene opp for lydbøker. Det er den beste måten å få lest på bussen uten å bli kvalm!

En bokkarakter du aldri glemmer?

Det må bli Melanie fra *Menneskebarnet* av M.R. Carey. Hun blir holdt fanget i en bunker nesten hele dagen, med unntak av når hun får undervisning. Hun er lynende intelligent og full av empati. Jeg tror jeg liker henne så godt fordi hun får meg til å tenke over de store spørsmålene, som hvor langt kan vi gå for å redde menneskeheten?

Hvilken bok er en god introduksjon til skrekk-sjangeren?

Til de som liker science fiksjon ville jeg foreslått Darlah av Harstad. Skrekk og gru!

Den nye gullalderen

Vi er i en gullalder for skrekkfortellinger. Forfattere som Victor La Valle og Paul Tremblay blir omtalt i høykulturelle prestisjemedier som *The New Yorker* og *Granta*. Argentinske Mariana Enriquez blir lovprist av et samlet kritikerlag for den skrekkinspirerte novellesamlingen *Ting vi mistet i brannen*. Hvis vi ser på lista over Stoker Award-nominasjoner, er den de siste årene fylt med bøker som neppe samler støv i bokhyllene.

Kanskje kommer vi en gang til å oppleve at det er sammenfall mellom vinneren av Nobelprisen og Bram Stoker Award?

Ting vi mistet i brannen

Mariana Enriquez

–

Enriquez er født i Buenos Aires i 1973 og regnes som en av Argentinas beste forfattere i sin generasjon. *Ting vi mistet i brannen* har sørget for å gi henne internasjonal anerkjennelse. Dette er en samling med tolv noveller. De er nifse, noen på grensa til det bestialske. Hun tar for seg dystre og makabre tema på en gripende måte, og i et land med mørk historie er det mulig å lese noen av novellene som metaforer over Argentina.

Gyldendal, 2017
214 sider

My sister Rosa

Justine Larbalestier

–
Likte du plottvistet i *Gone Girl*? Da kan du bare glede deg til denne! Vi følger 17 år gamle Che Taylor. Like mye som han er glad i lillesøsteren sin Rosa, er

han også sikker på at hun er fullstendig blottet for empati. Hun er en psykopat, og selv om hun bare er ti år er hun iskald og beregnende. Che er den eneste søsteren stoler på, så han vet hva som foregår. Men Rosa er i ferd med å bli eldre, og med det også farligere.

Soho teen, 2016

320 sider

Språk: engelsk

Horrorstör

Grady Hendrix

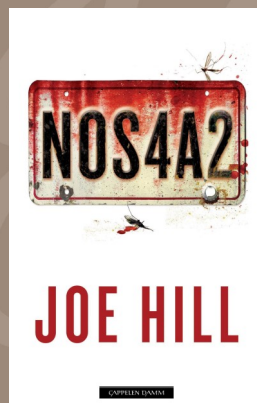
–
Orsk Furniture Store er en dårlig amerikansk kopi av møbelgiganten IKEA. Plutselig blir

møbler med rare skandinaviske navn ødelagt om nettene uten forklaring eller spor etter vandaler. Boka starter med humor, men historien blir bare mørkere og mørkere i takt med at de ansatte begynner å jobbe nattevakter for å løse mysteriet.

Boka er utformet som en IKEA-katalog og har kart over lagerbutikken og produkt-illustrasjoner.

Quirk, 2014

248 sider

NOS4A2

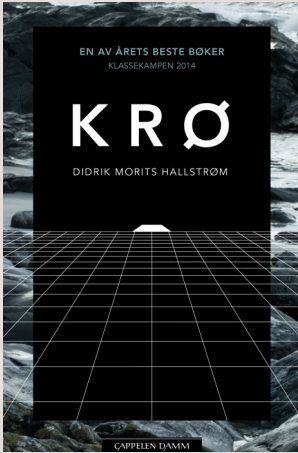
Joe Hill

–
En sort 1938 Rolls-Royce Wraith med en skremmende forhistorie. Seriemorder Charlie Manx venter om bord og lover barn et besøk i Christmasland. De kommer aldri tilbake. Bare en jente klarer å rømme og det er Victoria McQueen. Men deres veier skal møtes igjen. Det blir sagt om boka at den er en oppvisning i klassisk skrekk, eller som Bookriot skriver: «Les den med lyse- ne på og barna dine innelåst i et skap.»

Visste du forresten at Joe Hill er sønnen til Stephen King?

Cappelen Damm, 2015

703 sider

Krø

Didrik Morits Hallstrøm

–
Klar for en nygotisk grøsser fra en forblåst øy på Vestlandet?

Adam reiser til øya Krø hvor bestefaren ligger alvorlig syk. På øya føles det som om tiden står stille, og det lille øysamfunnet er klaustrofobisk. Det er lite som skjer og Adam fortsetter å programmere i prosjektet sitt WhiteWorld. Men snart begynner merkelige ting å skje, og det blir det vanskelig å skille virkelighet fra dataanimasjon. En pirrende og mørk roman hvor melankolien og uhyggen stryker langs husveggene.

Cappelen Damm, 2014
215 sider

Gjennom natten

Stig Sæterbakken

–
Hva gjør sorg med et menneske?

Sønnen til Karl Meyer tar sitt eget liv. Boka skildrer en bunnløs sorg,

sammen med tilbakeblikk på det som kunne vært et lykkelig liv. Dette er en sort fortelling om sorg og kjærlighet, hvor farens desperate kamp etter hvert utvikler seg til en skrekkevisjon.

Cappelen Damm, 2011
264 sider

La den rette komme inn

John Ajvide Lindqvist

–
En tenåringsgutt blir funnet drept, og liket er tappet for blod. Det går

rykter i den lille byen Blackeberg om et ritualdrap. Mobbeofferet Oskar, 12 år, er interessert i drapet. En dag blir Oskar kjent med Eli, som lukter stramt, aldri fryser og kan hoppe utrolig langt. Mellom permene finner vi en mørk og bloddrypende historie, men også en sår og varm fortelling om vennskap og det å stå utenfor.

Cappelen Damm, 2008
521 sider

Formidlingstips fra Siri Haga Torgersen

Siri har tro på å bruke lesersørvismetoden for å gjøre skrekkbøker tilgjengelig for flere.

Mange kan ha en oppfatning om at skrekk ikke er en sjanger for seg, men hvis vi formidler bøkene ved hjelp av appellfaktorer som sier noe leseopplevelsen, vil mange se av skrekk kanskje appellerer allikevel. Det kan være og bevisst bruke beskrivende ord som creepy, dystert, mørkt, ubehagelig og lignende i formidlingssamtalen.

Når jeg møter lånerne som jeg skjønner ikke er så glade i å lese, så spør jeg heller om hva de liker å se av film og serier. Ikke rent sjeldent nevner de *The Walking Dead* eller andre skrekkserier. Da spør jeg om de har lyst til å lese noe som ligner? Om de ikke vil ha en bok som føles litt likt å lese? Det pleier å slå an.

Om meg:

Avdelingsleder for Kulturavdelingen på Tønsberg og Færder bibliotek.

Hvordan leser du?

Jeg leser mye og ofte, fordi jeg er nysgjerrig på andre mennesker, hvorfor de tenker og føler og handler som de gjør.

En bokkarakter du aldri glemmer?

Det må være en gutt på 10 år som heter Oskar, hovedpersonen i *Ekstremt høyt og utrolig nært* av Jonathan Safran Foer. Oskar har en fantasi som konstant er i sjetten gir, han er intelligent og empatisk og har et skjevt syn på verden som gjør at du blir utrolig glad i han!

Hvilken bok er en god introduksjon til skrekkserien?

Bøkene til John Ajvide Lindqvist. Det er ikke skrekk som er den viktigste appellfaktoren her.

Sjangerskolen

Se våre kurs på bibliotekutvikling.no